

Nyhetsbrev från Bryssel

Nyhetsbrev april 2017

EU-enheten vid Ålands landskapsregering
informerar vad som händer på EU-nivå.

EU-krönikan

I Bryssel har våren verkligen kommit, med blommande magnolior och syrenknoppar. Medan de flesta av oss kan äta lunchsmörgåsen ute i solen får andra sitta inne och fundera på konsekvenserna av skilsmässan med Storbritannien. Och det finns mycket att fundera på.

I början av mars publicerade kommissionen ett policydokument över olika framtidsscenarios för de kvarvarande 27 medlemsländerna, den så kallade Junckerska vitboken. Av de fem alternativa framtidsbilder som ritas upp anses egentligen bara ett som troligt, nämligen ett mer fragmenterat samarbete. Redan idag är EU:s samarbete en mosaik av olika medlemskap. Genom Amsterdamfördraget som undertecknades 1999 fördjupades samarbetet på flera kontroversiella politikområden som asyl, sysselsättning, jämställdhet och socialpolitik. Dessutom tilläts vissa länder ställa sig utanför. Idag kallas den mekanismen fördjupat samarbete och innebär att om minst nio länder vill samarbeta på något område ska de inte stoppas av att enstaka länderna är skeptiska. Enbart Belgien, Frankrike, Grekland, Italien, Portugal, Slovenien, Tyskland och Österrike med i alla olika typer av samarbeten.

Och visst ser det lika rörigt ut. Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien får ännu inte vara med i Schengen medan Irland och Storbritannien inte vill vara med. Danmark, Sverige, Polen med flera står av olika anledningar utanför EMU. Storbritannien, Irland och Danmark är inte med i det rättsliga samarbetet. 16 medlemsländer har gemensamma regler för skilsmässa, där Malta står utanför då skilsmässor inte var tillåtna i landet vid den tidpunkten och de nordeuropeiska länderna ansåg att deras egna regler var bättre än den föreslagna harmoniseringen. Alla länder har samma patentskydd, förutom Spanien och Italien som inte vill vara med då patenten inte översätts till deras respektive språk. En av förklaringarna till att EU inte är så harmoniserat som vi kan tro är att unionen utvidgades både geografiskt och politiskt runt millennieskiftet. Samtidigt som ett stort antal länder från forna sovjet var på väg in började de gamla medlemsländerna samarbeta på långt fler områden än enbart handel. Elaka tungor säger att det fördjupade samarbetet är ett sätt för de ursprungliga EU-länderna att ångra den geografiska utvidgningen och bilda en klubb i klubben. På så sätt slipper de ta hänsyn till skeptiska länder i norr som tycker sina egna system är bäst, och till östeuropeiska länder som fortfarande kämpar med både ekonomiska och politiska hickanfall.

Bedömmar har länge varit överens om att EU nu kommer koncentrera sig på att konsolidera samarbetet framför fortsatt utvidgning och fördjupning. Därför har beskeden att öppna upp nya kapitel i medlemskapsförhandlingarna med Serbien förvånat lika mycket som att kommissionen allt oftare talar om tätare säkerhetspolitiskt samarbete. Storbritannien har varit en högljudd motståndare, och att det säkerhetspolitiska samarbetet seglat upp på agendan samtidigt som Brexitförhandlingarna inleds är inte ett sammanträffande. Budskapet är tydligt; EU har viktigare saker för sig än att älta en skilsmässa.

Julia Lindholm, landskapsregeringens specialrådgivare i Bryssel

På gång i Bryssel

Brexit

29 mars 2017 var datumet då Storbritannien lämnade in sin ansökan om att träda ur EU. Det är första gången i EU:s 60-åriga historia som ett land väljer att lämna den europeiska gemenskapen. Under förra onsdagen lämnades ett brev från Storbritanniens EU-ambassadör Tim Barrow till ordförande av Europeiska rådet Donald Tusk, vilket fick stor medial uppmärksamhet i Bryssel. I brevet berättar Storbritanniens premiärminister Theresa May att de nu formellt begär att lämna EU. Artikel 50 i EU-fördraget utgör den rättsliga grunden när ett medlemsland avser att lämna unionen. Efter att artikel 50 har aktiverats följs två år av förhandlingar. Målet är nu att enas om villkoren för utträdet och det väntar mycket hårt arbete innan en ny överenskommelse kommer vara färdigställd. Närmast väntar för de kvarvarande 27 EU-länderna att bestämma sig om sin förhandlingslinje. Fredagen den 31 mars skickade Donald Tusk ut ett första utkast, vilket sedan kommer att göras till ett förhandlingsmandat när de kvarvarande stats- och regeringscheferna samlas till ett extrainsatt toppmöte om Brexit den 29 april. Efter det kan Barnier, fransmannen som representerar EU i förhandlingarna gällande Brexit, inleda de formella samtalen. Målet är att uppnå en uppgörelse redan inom 18 månader för att ha ett tydligt rättsläge i god tid inför den 29 mars 2019, då Storbritannien automatisk lämnar EU. Efter Brexit hoppas EU och Storbritannien på ett fortsättningsvis nära samarbete och en prioriterad fråga som bör redas ut tidigt är vilka rättigheter som ska gälla för EU-medborgare i Storbritannien och briter i resten av EU. [Här](#) hittar du mer information om Brexit.

EU:s Asylpolitik

EU har kommit med en rad förslag och beslut om hur strömmen av flyktingar ska hanteras och till grund för dessa förslag finns EU:s asylpolitik. Under 2015 och 2016 hölls en rad olika möten inom EU där ministrar, stats- och regeringschefer, europaparlamentariker och EU-kommissionärer har diskuterat hur EU och medlemsländerna ska hantera flyktingströmmen in i EU. Europeiska rådet konstaterade i februari 2016 att målet med EU:s insatser är att minska flyktingströmmen genom att skydda de yttre gränserna samt hejda olaglig invandring. Detta har resulterat i en rad olika förslag där EU vill öka stödet till de länder runt Syrien som tagit emot ett stort antal flyktingar.

Kommissionen har presenterat ett helt paket som är tänkt att förändra den gemensam europeiska asylpolitiken. Paketet handlar bland annat om att göra om den så kallade Dublinförordningen så att det blir lättare att fördela asylsökande mellan medlemsländer. Det föreslås också att Europeiska stödkontoret för asylfrågor får fler uppdrag och omvandlas till en EU-byrå för asyl. Kommissionen vill även med förslaget få till ett förenklat asylförfarande samt att asylsökande ska få samma mottagningsvillkor oavsett medlemsland. I parlamentet är svenska liberalen Cecilia Wikström ansvarig för ärendet, och har flera egna förslag på hur den framtida asylpolitiken ska se ut. [Här](#) kan du läsa mer om rådets asylpolitik, och [här](#) och parlamentets.

EU firar 60 år

Den 25 mars 1957 undertecknades det så kallade Romfördraget av representanter för Belgien, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna och Tyskland. Två separata dokument skapades där grundarna enades om att skapa den Europeiska ekonomiska gemenskapen för att undanröja handelshinder och främja samarbete vad gäller atomenergi. Den 25 mars 2017 var det 60års jubileum av den Europeiska gemenskapen, EU:s ledare möttes i Rom för att fira och diskutera EU:s framtid. Dessa 60 år är den längsta fredsperioden i Europas moderna historia. I dag styrs EU av [Lissabonfördraget](#). Under de senaste veckorna har också europaparlamentet diskuterat hur EU ska utvecklas för att kunna möta utmaningar rörande migration, ekonomi och Brexit. Läs mer om firandet [här](#).

Aktuella frågor för landskapsregeringen

Landskapsregeringens EU-enhet bevakar lagstiftningsprocessen i Bryssel och tillsammans med förvaltningens avdelningar identifieras initiativ från kommissionen som är viktiga för Åland. Nedan följer en kort sammanfattning över några aktuella ärenden. Om du vill veta mer om något ärende är du alltid välkommen att kontakta oss.

Energiunionens Styrningssystem

I februari 2014 lade kommissionen fram ett ramverk för klimat och energipolitiken fram till 2030. I ramverket presenteras nya mål och åtgärder som ska göra EU:s ekonomi och energisystem konkurrenskraftigare, säkrare och mer hållbar. I oktober 2014 slog Europeiska rådet fast att ett tillförlitligt och transparent styrningssystem utan onödig administrativ börda skulle utvecklas för att se till att EU uppfyller sina energipolitiska mål. Systemet skulle ge medlemsländernas frihet att själva bestämma över sin energimix. I februari 2015 presenterade sedan kommissionen ett meddelande till en ramstrategi för en Energiunion, i meddelandet inkluderades ett förslag om att Energiunionen skulle följas upp med ett styrningssystem och genom detta vävdes styrningen för Energiunionen och 2030-ramverket samman. Kommissionen presenterade sedan den 30 november 2016 ett förslag till en förordning för ett styrningssystem i Energiunionen. En central del i förordningen är kravet på medlemsstaterna att senast januari 2019 ta fram nationella klimat- och energiplaner för perioden 2021-2030. Diskussionerna kring styrningssystemet är i full gång, i rådet är en majoritet av medlemsländerna tveksamheter till tidsplanen då medlemsländerna anser att den är för tigt vilket kan leda till en ökad administrativ börda. Läs mer om energiunionens styrningssystem [här](#).

Ekologisk produktion

Inom det ekologiska jordbruket används metoder som utformats för att minska människans påverkan på miljön och för att se till att jordbrukssystemet fungerar så naturligt som möjligt. Kommissionen lade i mars 2014 fram ett förslag för att stärka den nuvarande lagstiftningen om ekologiskt jordbruk, efter ett offentligt samråd med 45 000 svar. I rådet enades EU-länderna i juni 2015 om en allmän riktlinje om förordningen om ekologisk produktion. Europaparlamentets utskott för jordbruk och landsbygdsutveckling röstade sedan oktober 2015 om sitt betänkande. I rådet har frågan diskuterats flera gånger och hela 15 trepartsmöten har ägt rum gällande frågan. Många framstegs har gjorts men på grund av den utdragna tiden finns det vissa som är osäkra på om det är över huvudtaget är bra att behålla förslaget medan andra anser att ett fortsatt arbete är viktigt. Anledningen till att det har tagit så lång tid och att de fortfarande inte kommit överens är att förslaget innehåller många känsliga avsnitt som import, kontroller av icke godkända produkter och ämnen samt de geografiska skillnader som råder inom unionen. Förhandlingarna kommer inom det närmast att fortsätta och nästa trepartsmöte är den 3 maj. [Här](#) kan du läsa mer om rådets arbete.

Cirkulär ekonomi

EU-kommissionen antog den 2 december 2015 ett åtgärds paket för den cirkulära ekonomin som består av en EU-handlingsplan. Handlingsplanen ska följa upp arbetet som redan gjort på området och omfattar åtgärder för hela produktens livscykel: från design, materialval, produktion och konsumtion till avfallshantering och returråvarumarknaden. Att arbeta för en cirkulär ekonomi anses som viktigt inom arbetet med att modernisera och göra den europeiska ekonomin mer hållbar. Den cirkulära ekonomin hänger nära samman med de viktiga EU-prioriteringarna jobb och tillväxt, investeringar, den sociala agendan och industriell innovation. Den 9-10 mars anordnade EU-kommissionen och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén en konferens där bland annat den europeiska intresseplattformen för den cirkulära ekonomin presenterades. [Här](#) finns mer information om kommissionens arbete gällande den cirkulära ekonomin.

På agendan

3-6 april har europaparlamentet återigen plenumsammanträde i Strasbourg. Ämnen som bland annat ska diskuteras är palmolja och avskogning av regnskog, kvinnor och deras roll på landsbygden, flykting- och invandring och rollen av EU:s yttre åtgärder, samt EU:s långtidsbudget. [Här](#) kan ni se hela agendan för plenumsammanträdet.

13-17 april är det påsk och då tar även EU-institutionerna ledigt.

24 april firas Ålands flaggas dag. Sedan 21 mars 2011 vajar den åländska flaggan vid Finlands ständiga representation i Bryssel.

26-27 april har europaparlamentet ännu ett plenumsammanträde men denna gång i Bryssel.

29 april samlas stats- och regeringscheferna för extrainsatt toppmöte för att anta riktlinjerna för Brexitförhandlingarna.

Kontakta oss gärna per epost julia.lindholm@formin.fi eller ida.kalm@formin.fi, telefon +32 2 2878 459 eller via vår Facebook-sida [Åland i EU](#).

Körbärsblom utanför Europaparlamentets byggnader i Bryssel.